

TORONYIRÁNY

XVIII. 2.

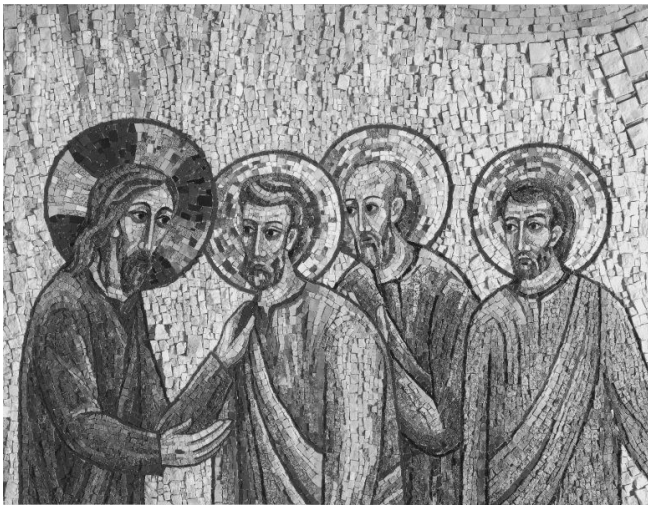
2024. január 14.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 2. vasárnap

Január 18. Árpád-házi Szent Margit szűz

Az istenhitben a személyes kapcsolat világlefttív, transzcendenssé válik. A hívő ember nemcsak abban a tudatban él, hogy viselkedése, munkája, magatartása mások örömét, szeretetét vagy elismerését váltja ki, hanem az a meggyőződése, hogy életének alakítása egyben kitárulkozás és engedelmesség az Isten előtt is. A földi személyes kapcsolatok fel vannak véve és be vannak illesztve a vele való teremtményi, illetve gyermeki kapcsolatba. Az erkölcsi felelősség erre a tudatra épül. Az őszinte hit állandóan arra ösztönöz, hogy az emberi relációknak meglássuk ezt a függőleges irányú hátterét, s belőle merítsünk lendületet és felelősségérzetet. Így az élet alakítása egyben az Isten iránt való hűség kérdése is lesz. Ez a természetfölötti szempont semmit nem vesz el a földi kapcsolatok színéből, melegéből vagy akár fizikai és lélektani terhéből, de mindennek új értelmet ad, és főleg rámutat arra, hogy az ember azonossága, kiteljesedése lehet a végső cél, örök hazatalálás.

Gál Ferenc

A szentmise olvasmányai

- 1Sám 3,3b-10.19** A fiatal Sámuel Isten sajátos küldetés teljesítésére hívja.
- 1Kor 6,13c-15a.17-20** Az apostol arra figyelmezteti a pogány környezetben élő korintusi híveket, hogy testük a Szentlélek temploma, ezért testükben is dicsőítsék meg Istent.
- 3. Jn 1,35-42** Jézus meghívja követésére első tanítványait.

Az első tanítványok

Az evangélista időben összekapcsolja János tanúságtételét az első tanítványok csatlakozásával, és hivatkozik arra, hogy a jelenet a következő napon játszódott le. De talán még fontosabb az értelmi összefüggés. Jelzi, hogy a Keresztelő fellépése nem volt hatástalan, mert megvan a folytatása az egyházban. Hitvédelmileg pedig arra utal, hogy a szemtanúk át tudtak menni Jánostól Krisztushoz, és ez volt az üdvtörténet igazi követelménye. Ami Jánossal elkezdődött, az Jézussal befejeződött. Ezt a század végén még meglevő János-tanítványoknak is meg kellene érteniük.

János mellett két tanítványa áll. Amint később megtudjuk, az egyik András, Simon Péter testvére, a másik ismeretlen marad, de ez a „másik tanítvány” még többször feltűnik az evangéliumban. A szenvedés története pedig – minden bizonnyal őt – már úgy említi, mint „a tanítvány, akit Jézus kedvelt”. A hagyomány János apostolt látta benne, Zebedeus fiát, akit egyúttal az evangélium szerzőjének is tartott. A Keresztelő a két tanítvány előtt Jézust ismételtén úgy nevezi meg, hogy ő az Isten Báránya, s a két tanítvány ezért szegődik a nyomába. Lehetetlen fel nem ismerni a célzást arra, hogy a Jézusról szóló beszédnek ez az igazi tartalma. Ő az áldozati bárány, aki eleget tett nevünkben a világ bűnéért. Az ember üdvösségét csak az ilyen messiásban lehet megtalálni, nem pedig olyanokban, akik politikai szerepet vállaltak és azzal kerestek feltűnést. Azért írja majd Pál apostol is, hogy a korintusiak között nem akart másról beszélni, csak a megfeszített Jézusról (1Kor 2,2). János tanúskodására a két tanítvány követi Jézust, és szeretne szóba elegyedni vele. Az ilyen elindulás a hit kezdete. Jelet kaptak, amely felébresztette érdeklődésüket, s azért szegődnek a nyomába, hogy teljes hitet kapjanak tőle és „nála maradjanak”. Mivel ebben az evangéliumban a jelkép minduntalan helyet kap, azért feltételezhetjük, hogy Jézus viselkedésének is megvan a jelentése. Ő maga segíti elő a két tanítvány közeledését azzal, hogy megszólítja őket: Mit akartok? Ők talán még semmit sem akartak, csak szeretnék volna közelebbről megismerni azt, akiről a Keresztelő olyan különös tanúságot tett. Az evangélista a további beszélgetést nem írja le.

Azt sem mondja meg, hogy Jézus hol lakott ezekben a napokban. Igazi jelentősége csak annak van, hogy a két tanítvány aznap nála maradt, s a találkozás döntő volt számukra, mert ettől kezdve ők is tanúskodnak Jézus mellett és másokat is hívnak hozzá. Visszaemlékeznek az időpontra is: a nappal 10. órája volt, tehát délután négy óra körül, amikor Jézussal találkoztak. Különben az evangélista itt még semmit sem jegyez fel Jézus tetteiből és szavaiból. Talán azt akarja érzékeltetni, hogy az Ige, akit az Atya Egyszülöttének dicsősége jellemez, pusztán jelenlétével is a kegyelem kiadásának forrása. Ezt főleg mennybemenetele után volt jó tudni, amikor már megvolt a hitbéli meggyőződés, hogy „mindnyájan az ő teljességéből merítünk”, és ez a teljesség soha el nem fogy. A 41. versőtől kezdve arról hallunk, hogy további három tanítvány hogyan került kapcsolatba Jézussal. Az evangélista úgy beszél róluk, mint akiket a keresztény közösség ismer, tehát külön nem mutatja be őket. Inkább azt hangsúlyozza ki, hogy Jézus hogyan fogadja őket. Az ő viselkedése a kinyilatkoztatás, az egyháznak abból kell merítenie a hitét. Az első tanítványok meghívása valójában képe annak, hogy Jézus hogyan hívja meg az embereket az egyházba és hogyan alakítja ki bennük a hitet a kegyelem segítségével. Mindenkit személyesen szólít meg, és olyan vonatkozásban, amelyre fogékony, és amely a további küldetés alapja lehet.

András és a másik tanítvány a Jézussal való találkozásból magukkal viszik az újdonság és az ígélet élményét. Mindenkiben megvan a természetes ösztönzés, hogy az újdonságot, a hírt továbbadja. Itt a kép azonban már a jóhírnek, az evangéliumnak a továbbadását tükrözi. Aki megismerte Jézust és a hitben elfogadta, az küldetést kap, hogy másokat is részesítsen élményében. A leírásban ugyan megmarad a titokzatosság, hogy ki az a „másik tanítvány”, és miért marad ismeretlenségben, de attól függetlenül Jézus ügye kezd kibontakozni. Másnap reggel András találkozik a testvérével, Simonnal, aki minden bizonnyal szintén ott volt a Keresztelő Jánost hallgató emberek között. A hírt így közli vele: Megtaláltuk a Messiást, vagy más szóval a Fölkentet. A görög „Krisztos” a Messiach fordítása, s mindkettő fölkentet jelent. Amikor András elvezeti testvérét Jézushoz, érezzük, hogy az evangélista egy ünnepélyes jelenetet ír le, amelyben egy fontos jogi mozzanat is van. Jézus „ráemeli tekintetét” Simonra, és úgy szólítja meg. A mozdulatnak az ilyen megfigyelése inkább Márk evangéliumában található, és mindig kifejezi az utána következő szavak fontosságát (Mk 3,5-33; 10,21). A megszólítás így hangzik: Te Simon vagy, János fia, de Kéfa, azaz Péter lesz a neved. Érdekes, hogy Simon apja itt János, Johannes, nem Jona, mint a Mt 16,17-ben. Jézus jövő időben beszél (nevezni fognak), tehát itt még nem adja neki az új nevet; az csak később következik (Mt 16,17). Ez a kijelentés inkább jóvendülés, és ugyanaz a szerepe, mint alább (50. vers) a Natánálhoz intézett szavaknak: Jézus ismeri a titkokat, ismeri a jövőt, magában hordozza a próféták karizmáját, s az első tanítványokat ez ösztönözte hitre. Mindenesetre az evangélista Péter különleges szerepére is céloz, és tudja, hogy amikor a könyvét írja, a jóvendülés már teljesedett. A Jézustól kapott névnek az egész egyház számára volt jelentősége. A könyvben nagy szerepet kap a „másik tanítvány is, akit Jézus kedvelt”, de Péter elsősége vitathatatlan. Ő beszél a tizenkettő nevében (6,67), követni fogja Mesterét a vértanúságban (21,18) és ő lesz Jézus nyájának pásztora (21,36). Egyes modern ezegéták rivalitást véltek felfedezni Péter és János között, de ennek nem találjuk nyomát. Sőt annak sem, hogy az apostoli egyházban két ilyen irányzat lett volna. Annyit azonban biztosan megtudhatunk, hogy Jézus már az első tanítványok meghívásánál szembe elött tartotta az egyház szervezetét és berendezkedését. Ott meglesz a helye az iránta való szeretetnek és a jogi tekintélynek.

Gál Ferenc

Valaki mondja meg, milyen az élet! (31.)

V. RÉSZ

Kirakózz...

...a sokszínű világgal

28. Rész az egészben

A „Földanya” forrásai végesek. Mi magunk is a teremtett világ része vagyunk, mégis mára már nemcsak a vízzel, levegővel, állatokkal való „szent” összetartozás érzését veszítettük el, hanem minden mértéket is. A természet újrafelfedezése azt jelenti, hogy minden élőlényt tiszteletben tartunk: minden élőlénynek joga van az élethez. Ehhez azonban változtatni kell a jelenlegi életstílusunkon. Ha békében akarunk élni a természettel, le kell mondanunk a kényelemről és határokat kell szabnunk magunknak.

„Ami ugyanis megtudható az Istenről, az világos előttük, maga Isten tette számukra nyilvánvalóvá. Mert, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk. (...) A természet ugyanis mulandóságnak van alávetve, nem, mert akarja, hanem amiatt, aki abban a reményben vetette alá, hogy a mulandóság szolgálja állapotából majd felszabadul az Isten fiainak dicsőséges szabadságára. Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet (együtt) sóhajtozik és vajúdik mindmáig.” (Róm 1,19-20; 8,20-22)

1. A teremtett világgal testvérként élj együtt! Fogadd el alázatosan, hogy Isten azért bízta ránk a Földet és annak minden teremtményét, hogy megismerjük, megosszuk és szeressük Isten nevéért dicsérve. A Föld nem a mi tulajdonunk, mi csupán őrizői vagyunk.

2. A Földet, mint kertet bízta ránk Isten: fogadd el a teremtett világ törvényeit anélkül, hogy a saját tetszésedre akarnád átalakítani! Igyekezz minél jobban megismerni a teremtett világ törvényeit és alkalmazd azokat az egyetemes erkölcs mindenkorai normáit figyelembe véve!

3. Figyelj oda az emberekre, az állatokra, a növényekre, a vízre és a levegőre, ne szennyezd a természetet!

4. Tarts mértéket és ne pazarolj, hogy mindenki részesülhessen a Föld javaiából! Legyen gondod a jövőre: Ne vedd el az élet lehetőségét a következő generációktól!

5. Egy kis odafigyeléssel őrizd meg a világnak azt a részét, ami rád van bízva! Szelektíven gyűjtsd a hulladékot, így támogatom az újrahasznosítást!

6. A pihenés napján élvezd a természet adományait, és ne kihasználj!

7. A Föld minden teremtményével együtt az egyetlen lakhelyed, nincs belőle másik. Kövess el mindent, hogy erről a megválasztott vezető se feledkezzenek meg! Legyen fontos számodra, hogy a termelés és a fejlődés ne a környezet rovására menjen végbe!

8. A természet megőrzésének érdekében küzdj azért, hogy betiltsák a környezetkárosító eszközöket!

9. Ne felejtse el, hogy a teremtett világ nemcsak rólad szól, hanem a magasságos Isten jelenlétét jelzi!

10. Ha egy fát kivágsz, ültess helyette egy másikat, hogy az élet folytatódhasson! Még az utca kővé is tisztelettel járj, mert mindennek megvan a maga becsülete.

(Gianmaria Polidoro)

Assisi Szent Ferenc, a természet védelmezője

Alig több mint húszévesen, könnyelmű kamaszkora után, Ferenc magányosnak és kiüresedettnek érezte magát. A Szent Damján-templomban imádkozás közben maga Krisztus keresztyje szölt hozzá: „Menj, és építsd újjá az én egyházamat!”. Ezután teljesen megváltozott Ferenc élete. Az Evangélium szerint akart élni, szó szerint véve annak tanítását. Szegény, de mégis örömmel teli életével Krisztust akarta követni, aki maga is szegény, alázatos és tiszta volt. Apja, Pietro di Bernardone nem fogadta el új életmódját, de sok fiatal volt, akik szívesen követték tanítását, amelynek egyetlen alapja a Szentírás volt. Krisztus szerelmeseként Ferenc a Szent Család és a Kálvária szemlélésébe merülve élte lelki életét. 1226-ban, 44 évesen halt meg a szentéletű szerzetes, aki Jézus sebeit hordozta a testén.

Tanítása és szent élete hozzájárult az Egyház megújulásához. A Biblia nem törvénykönyv, hanem maga az élő Jézus Krisztus.

Szent Ferenc Olaszország védőszentje. Mivel minden teremtménnyel szoros testvéri kapcsolata volt, ezért a környezetvédők pártfogója is. Szent Ferenc idejében az ember nem veszélyeztette a természetet, hanem inkább tisztelte. Szent Ferenc testvéreinek tekintett és imádsággal gondolt mindarra, amit Isten a földön jónak teremtett.

Celanói Tamás Szent Ferenc életéről szóló művében így ír: „Sosem látott szeretettel és odaadással fordul minden teremtményhez, és buzdítja őket Isten dicséretére”. Hogy jobban megértsük Szent Ferenc testvéri kapcsolatát a teremtett világgal, álljon itt Szent Ferenc néhány gondolata:

Áldott légy Uram, és minden teremtményed!

1. A föld és az ég meghajol előtted, Uram.
2. Minden teremtmény így sóhajt fel: Néked teremtett engem az Úr, ember!
3. Minden teremtmény az ég alatt természete szerint szolgálja és engedelmeskedik Teremtőjének.
4. Reggel, napfelkeltekor, minden ember áldja az Urat, mert ő teremtette a Napot, ezt az égitestet, amely fényt ad nekünk! Este pedig, mikor leszáll az éj, minden ember áldja az Urat, mert ő adta nekünk a másik fényforrást, amely világosságot ad az éjszakában: a tűz testvért. Vakokként élnénk, ha az Úr nem ajándékozott volna meg e két adományával.
5. A madarak, testvéreink is dicsérik a Teremtőt. Menjünk, és énekeljük velük együtt az Úr dicsőségét!
6. Testvéreim, ti, madarak, sokszor és hangosan dicséritek Teremtőtöket, mert tollakat adott nektek, hogy felöltözzetek, és szárnyakat, hogy repüljete és mindent, amire csak szükségetek van. Isten kiemelt titeket a többi teremtmény közül, és megajándékozott benneteket a határtalan égbolttal. Nem vettek és nem arattok, és íme, az Úrnak mégis gondja van rátok és vezet titeket.
7. Dalolj csak, kedves tücsök nővérem, jókedvvel dicsérd a teremtő Istent!
8. Csicsergő fecske nővéreim, hadd beszéljek most én: csendben figyeljete az Úr szavára, hallgassátok végig öt türelemmel!
9. A Szentlélek ajándékának köszönhetően közel vagyok az Úrhoz, és az ő kegyelméből örvendezem a Magasságosnak.
10. Én megtettem, amit tennem kellett, amit nektek kell tennetek, arra tanítson meg Krisztus!

(Folyt. köv.)

Luigi Guglielmoni – Fausto Negri

Vasárnapi jegyzet

Angyalok és pásztorok (3.)

Máté evangélista írja: hogy beléphessünk a mennyek országába, olyanokká kell válnunk, mint a gyerekek. Pál viszont hozzáteszi: „Amikor férfi lettem, elhagytam a gyerekes szokásokat.” Francois Varillon francia teológus-esztéta határozottan közli: „A gyermekség szelleme és az infantilizmus elvetése egyaránt szükséges.” Naívil fölfedezett spontaneitás - ez a fogalom menti meg az iménti helyzetet; a hit kegyelem által támogatott spontaneitása, még ha annyi harc, gyötrelme által is. Az angyal folyton velünk van. S több angyal segít. A XVI. századtól Spanyolországból elterjedt, a Tridentinum hatására Európában kedves szóvá vált *őrangyal* mellett (aki kíséző-közvetítő, velünk vagy miattunk síró, öröme fakadó társunk a földi létben), a tökéletességre törekvők az *Erők* és *Hatalmasságok* karába tartozó segítőköt is kapnak. Az egyik modern misztikus vallomása szerint *Ráfael* (Tóbiás kísézője) benső hangját hallotta: „Vannak gondok, szenvedések, melyeket Isten sohasem vesz el, mivel azt akarja, hogy az emberek ne hagyják abba az imádságot. Nagy öröm az Úrnak, ha az emberek teljes megnyugvással kérik tőlük szenvedéseik enyhítését. Mivel Isten végtelenül jó és irgalmas, semmit sem hagy jutalom nélkül. Az ilyen embereknek olyan értékes kegyelmeket ad, hogy el sem tudják képzelni.” „Ráfael a gyónás és a bűnbánók védnöke” – írja Kóvári Károly jezsuita. A barokk idők *Lelki Paradicsoma* így imádkozik az angyalok litániájában, Tóbiás könyve nyomán: „Szent Ráfael arkangyal (főangyal), ki egyik vagy a hét lelkek közül, kik az Isten előtt állanak, ki az ördögöt Sárától elűzte...”

A Jézus-eseményben főszerepet vivő *Gábrriel* eszünkbe juttatja: amit a kiválasztott leány: *Mária* sem tudott előre, hogy Isten Fiaának anyja lesz, a *Hírívő* tudta. S amikor *Prohászka* püspök arról elmélkedik, hogy „gondolkodás- és életmódunknak legsajátosabb hangnemeire, mindarra, ami nagyon is mélyen, a lélek gyökerei körül él bennünk, nincsen szavunk, ezek a szó legteljesebb értelmében elmondhatatlanok”, hiszen „minden ember sajátossága eszmélésének legmélyéről fakad”, fölvilanhat a lelki mélységekben bűvárkodó *Rainer Maria Rilke* angyal-vallomása a lét szívének határán: megremegett az Angyal előtt, amely a Dicsőség élő kifejezése:

*Hogyha kiáltok, szómra ki hallgat az angyali
rendekből s ha hirtelenül a szívére
venne is egy közülük: elenyésznék létem erősebb
léte tűzén. Hisz a Szépség semmi egyéb: a
Szörnyű kezdete csak, amit épp hogy elviselünk még,
s egyre csodáljuk, mert közönyében megveti úntan,
hogy szétzúzzon. Iszonyú minden angyal.
Meglapulok hát s visszanyelem sötét zokogásom
sóvárgó sikolyát...*

(Első duinói elégia)

Hogy visszatartotta sikolyát? Nem a félelem, a rettenet görcse, hanem a szépség, az angyali hang bűvölete miatt. Az emberi értelem más dimenziója aligha tudja, milyen az isteni: a dicsőség dimenziója, amely dicsőségen túli Dicsőség - ahogyan Varillon írja: „Annak dicsősége, hogy egyedül szeretet akar lenni.” Eckhart, az újra előtérbe kerülő misztikus *alázatról* szól. A dicsőség: súly. Nem a birtoklásé, hanem az önmaga súlya könnyítéséből öröklött született lelki súly”. A szeretet! Isten megtestesül és meghal, hogy lemondjon a dicsőségről, de „kinyilatkoztatja azt a Dicsőséget, amely túl van a dicsőségen”. Erre a mélységre már nincs szó, kép.

Angyalok zengedeztek, zengedeznek e dicsőségről, az élet és a halál határán túl mindkét világot összekötő hatalmas, tiszta lények, akikben beteljesüléssé sűrűsödik az, ami bennünk vágy és várakozás.

Ekként is őrizőink ők, s őrizői az „Istenadta ősi dallamnak”.

† Tóth Sándor

hírek ..... információk

Az idén január 21-28. között rendezik a keresztény egyházak az Ökumenikus Imahetet az egységért, mely alap gondolata: „Szeresd az Urat, a te Istenedet... és felebarátodat, mint magadat.” (Lk 10,27). A magyarországi központi ünnepélyes megnyitót január 21-én vasárnap 19 órakor tartják a keresztény egyházak vezetőinek részvételével Budapesten a Szent István Bazilikában. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Elnöksége hat évvel ezelőtt elfogadta, hogy az Ökumenikus Imahét országos nyitó istentiszteletének vasárnapja 2018-tól az üldözött keresztényekért való imádkozás vasárnapja is legyen.

Az Ökumenikus Imahét központi találkozója Szegeden január 22-én, hétfőn 18 órakor lesz a Székesegyházban, Fekete Károly református, Kondor Péter evangélikus püspök, Kiss-Rigó László püspök, valamint a szegedi keresztény közösségek lelkipásztorai és képviselői részvételével.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Gál Ferenc Egyetemének szegedi Teológia Kara január 24-én 14 órai kezdettel nyílt napon várja a hitéleti tanulmányok iránt érdeklődőket. A Dóm tér 6. szám alatti épületben az érettségizetteket vagy érettségire készülöket tájékoztatják a kar oktatói és munkatársai a teológia, a katekéta-lelkipásztori munkatárs és a hittanár szakokról, a felvételi követelményeiről. A diplomások számára mesterszakokként választhatók a hittanár-nevelőtanár, a keresztény egyház- és művelődéstörténet, a pasztorális tanácsadás- és szervezetfejlesztés, valamint különböző szakirányú továbbképzések. További információk a www.gfe.hu oldalon olvashatók.

Keresztféléves hitéleti felvételi eljárást hirdet a Gál Ferenc Egyetem szegedi Teológiai Kara. Január 25-ig várják a jelentkezőket a katolikus teológus (osztatlan), hittanár-nevelőtanár (osztatlan és mesterszak) és katekéta-lelkipásztori munkatárs (alapszak) képzésekre. A jelentkezés közvetlen, belső alkalmassági felvételi teszttel jár, nem kizáró ok emelt szintű érettségi és nyelvvizsga hiánya, az MA-hoz bármilyen alapidiploma megfelel. Állami ösztöndíjas vagy alacsony díjas képzések, külföldi ösztöndíjak, keresztény közösség, személyes vezetés, nyelvtanulás, nyelvvizsga lehetőség várja a fiatalokat és diplomásokat Szegeden.

Január 18-án csütörtökön, Árpád-házi Szent Margit ünnepén imaórát tartanak hazánkért a szeged-felsővárosi Szent Miklós Plébánián. A program: 17 órakor rózsafüzér imádság, 18 órakor szentmise, 19 órától szentségimádás. A hazánkért felajánlott közös imádságra mindenkit szeretettel várnak a szervezők.

Ferenc pápa üzenete a béke 57. világnapjára (3.)

A mesterséges intelligencia és a béke

2. A mesterséges intelligencia jövője: ígéretetek és kockázatok között
Az sem elegendő, ha feltételezzük, hogy az algoritmusok és digitális technológiák minden fejlesztője elkötelezett az etikus és felelősségteljes magatartás iránt. Meg kell erősíteni vagy adott esetben létre kell hozni olyan szervezeteket, amelyek a felmerülő etikai kérdésekkel foglalkoznak és védik mindazok jogait, akik a mesterséges intelligenciát használják vagy akikre az hatással van. A technológia mérhetetlen terjedésének együtt kell ezért járnia a fejlesztésért való felelősség megfelelő oktatásával. A szabadság és a békés együttélés veszélybe kerül, ha az emberek engednek az önzés, az önérdek, a nyereségvágy és a hatalomvágy kísértésének. Kötelességünk, hogy kiszélesítsük a perspektívánkat és hogy a műszaki és tudományos kutatást az ember és a közösség integrált fejlődésének szolgálatában a béke és a közjó keresésének irányába fordítsuk.

Az ember belső méltóságának és az egyetlen emberi család tagjaként minket összekötő testvériségnek kell alapul szolgálnia az új technológiák fejlesztéséhez és vitathatatlan kritériumul használatba vételéhez, hogy a digitális fejlődés az igazságosság tiszteletben tartásával és a béke ügyének előmozdításával történhessen. Az olyan technológiai fejlesztések, amelyek nem az egész emberiség életminőségének javulásához vezetnek, hanem éppen ellenkezőleg, súlyosbítják az egyenlőtlenségeket és a konfliktusokat, soha nem tekinthetők valódi fejlődés elemeinek.

A mesterséges intelligencia egyre fontosabbá válik. A vele járó kihívások részben technikai, ugyanakkor antropológiai, oktatási, társadalmi és politikai jellegűek is. Azt ígéri többek között, hogy megspórolhatjuk vele a munkát, hatékonyabbá teszi a termelést, egyszerűbbé a közlekedést és dinamikusabbá a piacokat, valamint forradalmasítja az adatgyűjtést, -szervezést és -ellenőrzést. Tudatában kell lennünk a most zajló gyors változásoknak és úgy bánnunk velük, hogy tiszteletben tartsuk az alapvető emberi jogokat, valamint az átfogó emberi fejlődést elősegítő intézményeket és törvényeket. A mesterséges intelligenciának a legjobb emberi potenciált és a legmagasabb szintű törekvéseinket szolgálnia kell, nem pedig versenyeznie velük.

3. A jövő technológiája: maguktól tanuló gépek
A gépi tanulási technikákon alapuló mesterséges intelligencia bizonyára még gyerekcipőben jár, de számos formájában már most is jelentős változásokat okoz a társadalom szövetében és mélyreható befolyással van a kultúrára, a társadalmi viselkedésre és a béke megteremtésére.

A gépi tanulás vagy a mélytanulás (deep learning) fejlesztése olyan kérdéseket vet fel, amelyek túlmutatnak a technológia és a mérnöki tudományok területén, és ahhoz a gondolatkörhöz kapcsolódnak, amely szorosan összefügg az emberi élet értelmével, a tudás alapvető folyamataival és az elme azon képességével, hogy eljusson az igazsághoz.

(Folyt. köv.)

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.